

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt. 50 kr. egy óra 1 frt.
Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős a kiadó laptulajdonos:
Kutasi Imre.
Szerkesztő:
Katona Imre.

Szerkesztőség: Piacz-utca 1824. sz. Szikszay-féle ház.
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház
Hirdetések a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel.
Egyes szám 4 kr.

Uj előfizetők, a megrendelés napjától, a lapot ujévi, ingyen kapják.

Appropriáció.

Szép nap volt az a képviselőházban, midőn az 1894. évi pénzügyi törvényt megszavazták, mi által meg van adva a lehetőség, hogy az államháztartás mindjárt január 1-én a rendes budget szerint, nem pedig indemnitás által legyen vezetve.

Mint első szónok a függetlenségi párt szóvivője Barabás dr. lépett be a vitába. Egész történelmi essait adott, hogy a történelem logikájából magyarázza ki, miszerint Magyarország valóban szabad és önálló csak az ő pártja elveinek alkalmazása mellett lehet, hogy a 67-es alapon álló kormány minden képessége és politikai, hazafiui becsületessége mellett sem képes a magyar államnak a szabadságot és önállóságot megszerezni, hanem csak szabadságokat és jogokat. Barabás I. Ferencz József királyunknak is valóban homagialis hódolatot mutatott be; benne tökéletesen megbizik, — de a jövőben nem. Ezért nem szavazza meg a függetlenségi párt az appropriációt még a derék Wekerlének sem.

A derék Wekerle azonban derekasan befutott az örökös bizalmatlanság ez elméletének. Egyrészt utalt arra a tényre, hogy valamely uralkodó család hagyományainak, tehát a habsburg-lotharingeni

házéinak is, hordozója mindig e családnak a feje, és az általa képviselt hagyományon kívül másik nem létezik; másrészt utalt a kezességekre, melyeket a koronázás és az eskü, valamint az országgyűlésben érvényesülő szabad, önrendelkező nemzeti akarat nyújtanak.

Apponyi szintén megtagadta a jelen kormánytól a budget felett való rendelkezés jogát. Bizalmatlanságát azzal indokolja, hogy a kormány különösen a hadsereget illető kérdésekben, vonakodik vagy nem meri Magyarország részére az 1867-ki kiegyezés által adott jogot Magyarország önállósága és nemzeti függetlensége javára egész terjedelmében kihasználni. A mi a reformokat illeti, megengedi ugyan Apponyi, hogy a Wekerle-kabinet a programjában megígérték a forma szerint teljesítette; de a reformok indítványozását a saját pártja, a nemzeti párt részére igényli és nem bizik abban, hogy a kormány a reformjavaslatoknak, melyeket még nem ismer tüzetesen, a helyes tartalmat megadta, a törvényeket helyesen viszi keresztül.

Különös szerencsével válaszolt Wekerle. Mindenekelőtt arra figyelmeztette őt, hogy téved, ha arra számít, hogy a függetlenségi pártnak jobban fog tetszeni az 1867. kiegyezésnek általa „javított” kiadása, annál, melyet eddig a huszonöt éves gyakorlat szerint mindig támadott; azután utal Wekerle arra, hogy Apponyi a hagseregkérdésben eddig csak a tanintézetekre vonatkozólag foglalt el a szabadelvű pár-

tétól eltérő állást, ma pedig már az egész hadseregkérdést fölveti s oly falnak állítja oda a hadügyet, melyen megbuknak az összes magyar törekvések. A mi pedig a reformokat illeti, lendületes szavakkal bizonyította be Wekerle, hogy a reformatori eszmék már a negyvenes években lelkesítették a magyar nemzetet s azóta a nemzet egyetlen gondolkodó fiának sem tűntek el a fejből, sem a szívből; mikor megértek, programra kellett őket tüzni s éppen ez történt a kormánypárt részéről. Altalános örökösnek senki sem állithatja itt magát, azok lesznek az örökösök, a kik hozzájárulnak a reformok törvényé emeléséhez, a nemzet gyakorlati életébe átviteléhez.

Meglehetősen bizonyossággal lehet rá számítani, hogy tíz nap alatt a főrendiház is befejezi a maga budgetvitáját s megszavazza a pénzügyi törvényt. Miért is kellene főpapjainkról és arisztokratáinkról azt a gyerekséget feltennünk, hogy mint az ánekdótabeli kisgyerek elfagyni engedjék a kezüket, mert a papa nem azokat a keztyüket vette neki, melyeket ő akart.

— A főrendiház, mint értesülünk, hétfőn fogja tanácskozás alá venni az 1894. évi állami költségvetési törvényjavaslatot. Előre látható, hogy a ház még ugyanaz nap, legkésőbb kedden el is készül a budget tárgyalásával s arra vonatkozó üzenetét oly időben küldheti meg a képviselőháznak, hogy az utóbbi már szerdán tartandó ülésében ujév utánig el fogja napolhatni tanácskozásait.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

Mennyire van Mária-Nosztra?

— Uram — éhes vagyok! . . . Ne vessen meg tolokodásomért; ne hajtson el, hogy nem tudok illendően könyörögni! Uram, ne szidalmazzon, ugy is hiába; pirulni már nem tudok! — Nekem nincs, önnek van, adhat néhány garast!

Önt sérti, vagy csak meglepte durvaságom? . . . Furcsa, engem nem sért, nem bánt semmi! Szívem kihalt, idegeim elfonyadtak; legtöbbszőr nem tudom, ha élek-e még!?

Fáradt utas vagyok, egy romba dőit világ utolsó vándora. Most „csavargó” a nevem, valamikor, régen „Fanni” volt.

Néhanapján sokan bujdosnak velem, de aztán, mint a sebhéti daru, egyedül maradtam. Mit gondol uram, ki halt meg: ők-e, vagy én?

Nem válaszol?

Nem is lehet! — A ki él, az remél, csalódik, szenved és örül; a ki meghalt, férgek martaléka lett; de hova lón az ember, az „én”, kit önmagában hiába keresek? . . .

Honnan jövök? — Nem tudom.

Merre s miért megyek? — Nem kutatom.

Azt mondják, a csillagok ösvénye a végteleben vesz, ám az én utam nagyobb vala!

Ön kételkedik?

Nem csodálom, nehéz megérteni . . . Harmincz évig nem láttam az arcomat s midőn ismét megpillantám, többé nem a régi volt!

Egy önfelédtt pillanatban megtagadtam szívemet s mikor föleszméltem, nem tudtam ráakadni, pedig most is azt keresem.

Oh uram, szívet nem lehet váltani, csak veszíteni!!

Elég most annyit mondanom, szeretet nélkül nem élhettem s most? . . . Meghaltam, uram, igazán meghaltam!

Meg, de hogyan?

A halott ön előtt áll. Szomorú váz, ugy-e? Örüljön, hogy a haldoklót nem látta, mert az iszonytató vala!

Az emlőtől alig szoktam el, midőn anyám ravatalához vittek . . .

Sirtam, rittam keservesen, de a fájdalom igazán csak évek múltán marczangolta szívemet.

Hányszor voltam egyedül sötét, hideg szobában, éhezve, rémeket látva, míg apám napokon át a korcsmában fetrengett!

Aztán mostohát kaptam.

Mostohát, aki alattomban akkor is csipett, döfött rajtam, ha idegeinek előtt szóval dédelgetett.

Igy nőttem föl a durvaság között s azt mondták, hogy szép hajadon lett belőlem.

Apám bognár volt a gréf szolgálatában s később én is a kastélyba kerültem szobalánynak.

Szépségem szemet szurt, az urfiaktól a bé-

reslegényig ostromolt mindenki, de én megőriztem tisztaságomat.

Egy vasárnap a parkban sétálgattam s találkoztam az uj kertészlegényvel.

Szép, deli s illemtudó férfi volt. Midőn megláttuk egymást, én elpirultam s ő is zarba jött . . .

Károlynak hívták. Megszerettük egymást és nemsokára felesége és gyermekének anyja lettem.

Ön mosolyog? — Én is kacagni szoktam, ha visszagondolok! vagy a jelen, vagy a múlt álom, mindkettő igaz nem lehet.

Ha álom volt is, hamar eltűnt.

Nem hagytak békén, az ispán is, a jegyző is bomlott utánam.

Nem használt a könyörgés, kifogtak a gombaságon, — egyre ott settenkedtek körülöttem.

Ez még hagyján, de a rossz nyelvek bosszantották az én jó uramat. „Fiatál is, szép is a menyecske.

Megsokalta végre s midőn egy izben a pinczeszerről neki hevülten jött haza, éppen a püvarajtóban csipte az ispánt.

Elbódította rettenetes dühe, fölemelte néhez botját s a csábitó fejéhez sujtotta.

Az ispán hangtalanul rogyott össze és nem kelt fel többé.

Mint sóbálvány, ugy állottunk a halott előtt.

Éreztük, hogy a halott erősebb nálunk, hideg keze három életet taszit az örvénybe.

Károly megesókolt, torró, néma könyv volt

A legujabb báli kelmék megérkeztek Boros Testvérek-hez Kossuth-utcz a 3.

— Egy tót lap az ezredéves ünnepről A nemzetiségi igazgatók bizonyára gunyolódással fogadják, de mi meglepéssel vesszük azt a bölcs hangú cikket, mely a Slovenski Novinyben az ezredéves ünnep alkalmából jelent meg. A lap elismeri, hogy a magyar nemzet ezer évvel ezelőtt, a magyarországi területen századokon át hazát kereső népek közt első és egyetlen volt, mely állandó hazát és államot tudott alkotni. Nagyon is illő, hogy ebben az ünnepben részt vegyenek a többi népfajok is, a kik a magyarokkal együtt segítettek az állam továbbfejlesztését, védelmezték az országot az idegen támadások ellen, egy ezredéven át szenvedtek és vigadtak. Az összes honpolgároknak részt kell venniük tehát ez ünnepben, tekintet nélkül származásukra és nyelvükre. A testvéri érzést nem szabad megzavarnia a fölmerült apró félreértéseknek, melyek eloszlását meg fogja hozni az idő s akkor Magyarország összes polgárai testvéreként fognak egymás karjaiba omlani. — Vajha megértenék ezt a hazafias hangot azok, a kik egy idegen hatalom zsarnoksága alá akarnák alantás önzésből és nyereségvágyból csábítani a más ajku nemzetiségeket, a kik egyaránt osztoztak jogban és szabadságban a magyarokkal s a kik a magyarok elnyomatása idején érezhették s megtanulhatták, hogy polgári szabadságukat és jogaikat e haza határain belül csak a magyar alkotmány védelmezheti meg.

— A millennium megünneplése. A miniszterelnök tudvalevőleg a képviselőház egyik közlebbi ülésén kifejtette a honalapítás ezredéves évfordulója megünneplésének programját. Ez a program azonban csak nagy általánosságban volt tartva s mint jó forrásból értesülünk, a miniszterelnöki előterjesztés tárgyalására kiküldött képviselőházi bizottság előtt a kormányelnök sokkal részletesebb s minden mozzanatra kiterjedő programot fog előterjeszteni.

Országgyűlés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest. decz. 14.

Az a kis regény, melyet Olaynak egy el nem mondott interpellációjára válaszul, tegnap Gromon Dezső államtitkár mesélt el a képviselőháznak, különös folytatást kapott. Olay Lajos ugyanis napirend előtt felszólalt és azt felelte a honvédelmi államtitkárnak, akit következtesen csak Gromon urnak nevezett, hogy el nem mondott interpellációra nem illet a Házban válaszolnia s éppen ezért nem is reflektál arra a válasza, bár ki tudná mutatni, hogy az

minden bucsuja s elment, hogy a törvény kezébe adja magát.

Merőn bámultam utána; még csak azt sem kiáltottam, hogy az Isten áldja meg.

Mit is áldhatott volna rajta, ha egyszer az eszét elvette?

Ó a börtönben sorvad, én gyermekemmel a rideg világot bujdosom.

Utoljára megkönyörült az ég rajta is, gyermekén is: magamra hagytak, elmentek a föld alá.

Megköszöntem az istennek s a mig könynyeimből tartott, sirattam önmagam.

Szolgáltam, türtem megaláztatást, durvaságot, ettem a cselédek panaszos kenyerét; — nyögtem azt a sorsot, mikor annak sem adnak becsületet, a kinek van.

Ennek is vége lett.

Akad eg jószívű öreg ur, a kinek volt gazdagsága, de nem volt, a kit szeressen.

Megszánta gyászos életem s gyermekéül fogadott.

Fényes ruhákba öltöztetett, tebe vajba fűrésztölt s urnót nevelt belőlem.

Aztán ennek is vége lett.

Hiába vonakodtam, elvitt bálókba örülni s én mulattam az ő kedvére.

Egyszer falusi czéczóba mentünk s ott találkoztam a jegyzővel, a ki bennünket boldogtalanságba üldözött.

Megismert selyem ruhában is.

Megrázkódtam s undorral fordultam el tőle.

a válótlanságok halmaza. Olyan emberek — folytatta erős zajban Olay Lajos — a ki a Házon kívül történt sértésért nem tud, vagy nem akar elégtételt szerezni, hanem a képviselőház elé hozza a dolgot: Olyan embernek ő nem felel, olyan ember támadását ő nem hallja meg. Ez a hang természetesen nagy felháborodást keltett s olyan zaj támadt, melyben Olay utolsó szavai egészen elvesztek. Gromon Dezső államtitkár nyugodtan hallgatta a támadás erős kifejezéseit s felhangzó éljenzés közben csak azt jegyezte meg, hogy nevelésénél fogva nincsen abban a helyzetben, hogy ilyen támadásra válaszolhasson s egyszerűen a Ház megítélésére bizza az ügyet. A Ház tapsolt, éljenzett.

— Elvégeztem.

A napirendre áttérve, a Ház többsége a harmadik felolvasásban is elfogadta az 1894. állam költségvetéséről szóló törvényjavaslatot s hogy nyomban átküldessék a főrendiháznak, a jegyzőkönyv erre vonatkozó részét azonnal hitelesítették.

Következett a jövő évben kiállítandó ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslat tárgyalása, melyet a bizottság nevében M u n n i c h Aurél előadó ajánlott elfogadásra.

Maga a vita nem nyult hosszúra, Endrey Gyula, gróf Apponyi Albert hozzászólása után a vita bezárult s csak báró F e j é r v á r y Géza honvédelmi miniszter reflektált még a felszólalásokra. — A magyar tannyelvű akadémia ellen most is a régi argumentumokat hozta fel, hogy az megbontaná a hadsereg egységét s hogy a magyar elemnek most is megvan a helye a hadsereg tisztikarában, csak iparkodjék azt elfoglalni, röviden polemizált a többi szónokkal is és aztán a javaslatot elfogadásra ajánlotta.

A Ház többsége a törvényjavaslatot és a hozzá csatolt jelentéseket elfogadta Nagy István határozati javaslatát ellenben mellőzte.

A szerzői jog kölcsönös oltalma végett Nagy-Britanniával kötött államszerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslatot az igazságügyi bizottság nevében Ragályi Lajos előadó ajánlotta elfogadásra.

A részleteknél Kun Miklós a szerződés nyolczadik pontjához benyújtotta módosítását s ennek az ötletéből Polónyi Géza és az igazságügyminiszter folytatták az általános vitában megkezdett viaskodásukat. Szilágyi Dezső igazságügyminiszter tagadja, hogy Baross Gábor úgy nyilatkozott volna, amint azt Polónyi föltette, szerződéseinkben pedig mindig az osztrák-magyar monarchia kifejezést használtuk.

Ő nem hagyott el, ismét üldözni kezdett idétlen szerelmével; én megvetőn utasítottam el. Sértett büszkesége bosszúra gyúlt és rosszakaratulag esetelte tragoediámat. Bukot nőként állított a világ elé s kiutasítottak a társaságból. Nő, a ki bűnével három élet gyilkosa!

Megvetettek s nem hallgattak mentségemre.

A szegénytől majd a föld alá sülyedtem. Ugy éreztem, mintha lehullott volna rőlam a drága öltözék, mely a bognár leányát felszegül takarta. Ugy éreztem, mintha mezitelenül állottam volna gunyolódó tömeg között s mindenki mutogatta volna inségemet, melyre fényt hazudott e suhogó selyem.

A nyomoruság nem tisztesség, a rongyok letagadják rőlünk a becsületet.

Mit csináljak? Elhagyjam öreg gyámolítomat!

Nem! Ha vesznem kell, hát veszek egészen! Ha bűnöm, hogy öltek érettem, hát gyilkolok én is!

Kést ragadtam és rohantam a jegyző után. Ráakadtam s ledőftem.

Borzasztó ut, mely a börtönig vezet.

Ha ily nyomorultan lát most, ha látja, hogy pirulni már nem tudok, gondolja el, hoy menyire van Mária-Nosztra, mig a nő pirulni elfelejt. Sajnáljon meg jó uram!

Ehes vagyok... Nekem nincs, önnek van, adhat néhány garast!

Pongráz Béla.

A többség ezután az eredeti szöveget fogadta el.

A csendőrtisztek állományának kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot vita nélkül fogadják el.

A népfölkelés egyes csoportjainak jelentkezési kötelezettségéről szóló törvényjavaslatnál Bolgár Ferencz fejtette ki, hogy a törvényjavaslatot, mely egyrészt teljesen szükségtelen, másrészt pedig újabb zaklatásokkal terheli a hadköteleseket s most már ellenőrzési szemlére mozgósítja a népfelkelőket is: ő és elvbarátai nem fogadják el.

Még Szederkényi Nándor beszélt a törvényjavaslat ellen s aztán a vita folytatását péntekre halasztották.

Belicska Béni előadó beterjesztette a közoktatásügyi bizottság jelentését az állami nyelvészeti és nyelvészeti törvényjavaslat tárgyában.

A jelentést kiadták még az igazságügyi bizottságnak is.

Végül gróf Csáky Albin, Madarász József interpellációjára válaszul kijelentette, hogy a lelkészeknek a magyar nyelvben való jártasságára vonatkozó adatokat hajlandó a törvényhozás elé terjeszteni, de nem tehet határozott ígéretet arra nézve, hogy az adatok mikorára lesznek összegyűjthetők.

Madarász József és utána a Ház ezt a választ tudomásul vette.

Adatok.

Macs és Szent-György puszták történetéhez.

Írta: Kiszelák Sándor a magyar történelmi társulat tagja.

Egy alkalommal Debreczenben voltam s ott hallottam először a „Mac s” pusztá nevével.

Az a kemény határozottsággal hangzó rövid név oly sajátos hatást gyakorolt reám, hogy én azonnal elhatároztam, miszerint kedvencz foglalkozásom, történelmi buvárokodásaim között figyelmemet kiterjesztem ezental a Macs-ra is.

Es most beakarok számolni az eddig gyűjtött adatokkal. Kevés az elért eredmény. Lehet, sőt kétségtelen, hogy később mások többet nyújthatnak és nyújtanak.

De már kevés is világosabbá teszi az eddig eléggé homályos multat, midőn újabb, eddig ismeretlen adatokkal járul e puszták történetéhez, vagy pedig kiigazítja a téves adatokat; — már ennyi is biztosabb alapot szolgáltat a tovább buvárokodók részére, kik a történet sok helyen megszakadt fonalát kiegészíteni, összekönni, a hiányokat pótolni lesznek hivatottak; — hiszen, hogy már e csekélység is érdekelnifogja azokat, kik a multak földérintésén gyönyörűt éreznek, és főleg azokat, kiknek ottani lakásuk s tulajdonjoguk által e szép puszták annyira kedvesek.

Legelső kötelességem volna most már, hogy a „Mac s” elnevezés eredetéről adjak számot. Nem rajtam mulik, ha e kötelességemnek kielégítőleg megfelelni nem tudok; de ebbeli fáradozásaim, fűrkészéseim sikertelenek voltak. — Mikor? kitől? vagy kiről neveztetett e pusztá „Mac s” nak? azt földérinteni képes nem voltam. Annyi tény, hogy legrégebb okleveleinkben már „Moch” néven jó elő, a mi teljesen megfelel mai elnevezésének. Ez alakban ugyancsak legrégebb okleveleinkben mint személynévvel is találkozunk. Így a Várad Regestrurában (323 sz.) találunk „Moch” nevű nádort a gr. Zichy család okmányában (I. k. 557,565 és 595 lapokon) egy sáros pataki birtokosnak „Moch” nevű őseit.

A magyar tudományos akadémia nagy szótára macs-ot hangzónak mondja s innen származtatja macsog, macska szakat. — Balakányi Szabó Lajos „Debreczen helynevei” című művecskéjében puszták nevét a „Máté” keresztnévből eredezteti. Talán Balássy Ferencz tudósunknak, ki a Várad Regestrur onomasticójában évek óta fáradozik, fog sikerülni e név megjelölése. — Ma csak ennyit tudunk mondani nevével.

Legyen egyszerűen még itt fölemlítve, hogy a Koburg-Kohary családnak van Pest megye-

ben egy pusztája, — mely a mi Macsunkkal oly rokonhangzású s ez: Vacs vagyis a vacsi pusztja.

Macs fekszik Debreczen szab. kir. város határában és jelenleg két részből áll, melyek közül a Debreczenhez közelebb, kelet felé fekvő rész nevezetik „debreczeni Macs“-nak, — az ezzel a nyugot felől határos rész pedig „Gyulay Macs“-nak.

A debreczeni Macsnak Szűcs István „Debreczen története“ 3 k. 879. lapja szerint a kiterjedése 3051 hold s 1429 □ öl, a Gyulay-Macsé pedig 2879 hold s 1435 □ öl.

A legújabb kataszteri felvételek szerint a debreczeni Macson van:

szántóföld	—	—	2612 hold	906 □ öl.
kert	—	—	12	1320
rét	—	—	307	1541
szőlő	—	—	—	1328
legelő	—	—	25	1258
erdő	—	—	3	635
földadó alá eső terület	—	—	31	276
összes területe	2995	1079		

A Gyulay-Macson van:

szántóföld	—	—	2478 hold	1498 □ öl.
kert	—	—	2	1212
rét	—	—	96	50
legelő	—	—	223	88
erdő	—	—	9	1075
földadó alá nem eső terület	—	—	6	34
összes területe	2816	353		

A debreczeni Macs többeknek képezi birtokát.

A Gyulay-Macs egyik része, mely „Kis-Macs“-nak is nevezetik Steinfeld Mihály debreczeni lakos tulajdona. A másik része pedig mely „Nagy-Macs“-nak hivatik, ugyancsak a gr. Gyulayak kezéből és pedig Grácban (Stájerország) lakó Gyulay Samu grófnétól ment át a közeli multban szintén Steinfeld Mihály tulajdonába 600.000 frt vételárért.

Ennyi az, a mit a macsi pusztja jelenlegi kiterjedéséről, birtokosairól s elnevezéséről közölhetek.

Most már áttérek tulajdonképpen czélomra a mi nem egyéb, mint a rég letűnt századoktól kezdve egyelműt feltüntetni Macs történetéből, jelesen: mikor találjuk honi kutforrásaink, — okleveleinkben legelőször említve? kik voltak akkor és a későbbi századokban birtokosai? kiterjedése megfelelt-e a mainak? avagy nagyobb vagy kisebb volt ennél? miféle neveket viselt?

A Nagy-Váradon tartott tüzes-vas próbák, istenitételek jegyzőkönyvének, az ugynevezett Várad Regestrumnak 11-ik §-ában „Mocsi“ helynév fordul elő. Ambár e név az akkori írásmóddal Mochnak irt Macsunkkal nagy rokonságot mutat, mégis azonosságát inkább sejtetni mint állítani akarom. Ez volna tehát legrégibb nyomos emléke Macsnak.

1270 előtt Macs valószínűleg királyi birtok volt és V-ik István, valamint Kun László királyok alatt Alpra a kunok vezére és fiai, adományozás czimén kapták. Tehát előbb királyi, majd kun birtok volt. Minden kétséget kizárólag kitűnik az azon okmányból, melyet Gyárfás István a „Jász-kunok története“ czimű művének 11-ik köteté, 448-ik lapján 77. sz. a. közöl. — Igaz, hogy Gyárfás az ezen okmányban előforduló Moch falut az esztergomi megyei Mocs nevű falura magyarázza, de tévesen! a mit kiki könyven beláthat, ha ezen okmányt a gr. Zichy család okmánytárának I. k. 235. lapján közölt okmányával egybeveti.

(Folyt. köv.)

Irodalom és művészet.

* **Árpád sirja** meghatározásának sommája cziművel, dr. Wekerle László a P. H.-ban közölt, Árpád sirjára vonatkozó adatait kibővítve a Pallas kiadásában közrebocsátotta. Érdekes és alapos tanulmányra való munkája végén a szerző Árpád fejedelem sirját, mint a hazafias kegyeletnek ezen boldogító emlékét a milleniumra értékesíteni kívánja. A mű ára nincs jelezve.

* **Róder nővérek kvartettje**, mely a mult szini szízenben a mi színházunkban nagy erkölcsi sikerrel hangversenyezett, legközelebb ismét hangverseny köruira indul Magyarországon.

nővérek művészetét Angliában és Franciaországban a műértő közönség nagy elismeréssel jutalmazta. Hazai körutjokat Nyiregyháza kezdi e hó 9-én és 20-án s innen Beregszászra indulnak, hol 26-án hangversenyeznek.

* **Orgona hangverseny.** Az ifju Szotyori Nagy Károly zenetanár által rendezett orgonahangversenyek második folyó hó 23-án délután 5 órakor tartatik meg a kálvintéri ref. nagytemplomban.

Különlétek.

* **József főherceg és Jókai.** József főherceget jubileuma alkalmával Jókai is üdvözölte.

Erre a levélre ő fensége Wörishofenből decz. 11-én kelt levelében válaszolt.

„Tisztelt barátom!

Fogadja legőszintébb és legbensőbb hálát szives jó üdvökívataiért a m. k. honvédség negyedszázados évfordulójára, azon óhajom kifejezése mellett, hogy koszorús költőnk, ki félszázados évfordulóját ünnepli most, szinte lássa és leirhassa virágos irányával a vérkeresztelés napjait, ugyanazon értelemben fogván fel a dolgot, melyben ő kívánta ezt nekem.

Ha a honvédség kiérdemelte felséges királyunk meglegedését és a haza bizalmát, mert oly hatalmas képvisel, mely a vész napjaiban nagyot nyomhat Európa merlegében: ugy koszorús költőnk 50 év lefolyása alatt oly eszméket terjesztett és oly emlékeket megújított nemzetünk régi dicső napjaiból, melyek nem kevésbbé hatottak oda, hogy a mérleget megbillentsük történelmünk újabb dicsőségére. Honvédeink szelleme pedig olyan, hogy őseik vérért meg nem tagadják, mert érzik, hogy romlatlanul folyik ereikben.

Holnap hazatérve újra meggedve, Magamat kedves emlékébe ajánva, maradok őszinte barátja

József fhg.“

* **Káromkodások lexikona.** Egy bécsi könyv kiadó cég érdekes irodalmi újdonsággal készül meglepni a karácsonyi könyvvásárló közönséget. Az összes német cáromkodásokat össze akarja gyűjteni, hogy egy lexikonban kiadja. A könyv már a karácsonyi ünnepekre meg fog jelenni. Azt hisszük, hogy a szokásos ajándékok közt nem ez lesz az, a mely az ige újjászületésének ünnepe az emelkedett hangulatot elősegíti. — Annál inkább ajánlható azoknak, a kik postamesteri, vasuti hivatalnokai és egyéb udvariasságokról híres pályákra készülnek. Katonák sem fogják megvetni a könyvet, bár bakáink véleménye szerint jó katonának ilyen lexikonra nincs szüksége.

* **A halott pénze.** Szegeden nem régiben halt meg Gloszauer János öreg puskaműves, a ki gazdag ember hírében állott. Agg, tehetetlen felesége, a ki 1—2 év híján 100 éves, észrevette, hogy míg az öreg puskaműves betegeskedett és azután is sok pénz tűnt el a ládafiából. Feljelentést tett hát cselédje, Ambrózi Erzsébet ellen. Felmozdított tartottak a szolgáló szobájában, háktatták holmiját, de csak vásznat, fehérneműt találtak. Már-már lemondtak a rendőrök a reményről, a mikor a vizsgáló tisztviselő arra a gondolatra jött, hogy hátha a cseléden levő ruhában van bevarva pénz. Felfejtették a szoknyákat és ekkor a gyanu alaposnak bizonyult. Ezeröttszáz forint volt elrejtve a szoknyák ránczaiba, azonkívül találtak még nyolczszáz forintról szóló takarékpénztári könyvecskét. A tolvaj cselédet letartóztatták.

* **Temetés két vallás szerint.** Különös temetés volt a napokban a bodrogközi Eperjeszög tanyán. Egy ottani, református béres fiatal leánya halt meg, a ki anyja után katolikus, valóságban nevelkedett. A meghalt leányt mint tudósítónk írja, Bányász Ödön nagykövesdi katolikus plébános akarta eltemetni, de az apa kijelentette, hogy csak akkor egyezik bele a temetésbe, ha a katolikus plébános mellett Fűrész Tamás, lukai református lelkész is végezni fogja a szokásos funkciókat. A bérest hasztalan akarták rávenni, hogy álljon el kérésétől, s így az a páratlan eset történt meg, hogy a leányt két különböző vallású pap kísérte ki a temetésbe. A koporsó előtt bekés egyetértésben haladt

egymás mellett a katolikus és református — lelkész.

* **Rövid hírek.** **Üngyilkos gyilkos.** A kassai törvényszék fogházában tegnap Randl Kovács telekkönyvvezető gyilkosa, felakasztotta magát. Bűnügyében közelebb tartották volna meg a végtárgyalást. — **Üngyilkos fegyencz.** A soproni feyházban ma újabb üngyilkosság fordult elő. Egy fegyencz felakasztotta magát és mire észre vették, már meg volt halva. — **105 éves halott.** Gyulán egy Szabados Mihály nevű 105 éves embert temettek tegnap. Koporsójánál egy 82 éves fia könnyezett. Unokái kiadnának egy egész falut, annyian vannak. — **Csendőrökkel felosztott oláh gyűlés.** A temesmegyei Székelyfalva, a Popovits dr. által összehívott oláh tanítók gyűlését, mivel az bejelentve nem volt, a főszolgabíró a csendőrséggel oszlatta fel. — **A Tiszába fultak.** Rábolyon, Hankóczy Ferencz kondás fiu és egy Kérészi Eszter nevű 9 éves kis leány, a Tisza jegén csuszáltak, a mikor egyszerre a jég leszakadt alattuk s mind a ketten a vízbe fuladtak. — **Pusztító hó-lavina.** A lofoti szigetek egyik falujában a hólavina egy paraszt udvart elpusztított. Négy ember életét veszítette s az egész marhaállomány oda vesztett.

A diák életből.

— Karczolat. —

Egy hideg, zimankós téli délutánon elmélázva ültem a kandalló mellett. Epen arról gondolkodtam, hogyan lehetne orvosolni megbetegedett erszényemet, midőn heves kopogtatás hallatszott ajtómon.

— Szabad! — kiáltottam s a következő pillanatban szemben állott velem Tószegi Andor, — ki iskolatársam régi idő óta, — sáppadt arczzal, buskomor tekintettel.

— Az Istenért pajtás! mi bajod?

— Oda vagyok, — nyögé Andor s lerokadt a közelben álló székre.

— Szólj mi lelt? Csak nem mérget ittal?

Vagy talán összeszólkóztál valakivel s párbajra hívtál? — A kicsike tagadó választ adott? . . .

Avagy . . .

— Egyik sem, vágott szavamba Andor.

— Mi hát?

— Oh! ne is kérdezz.

— Kiváncsivá teszel. Sáppadt vagy, reszketsz, tekinteted zavart, valami nagy bajodnak kell lenni.

— Jön az öregem.

— Ezért csinálsz olyan savanyu arcot, mintha az orrod vére folyna. Hisz' ez a legkevésbé. Ha eljön, itt lesz.

— Ne gonyolj Róma, — mondá plágizálva Andor, tudod, — hogy téli kabátom be van csapva.

— Kérni fogsz egyet kölcsön.

— De az óram, gyűrűm, lánczom is hasonló sorsra jutott!

— Ez sem baj. Veszel egy talmi lánczot, óra — nem szükséges, — azt mondd javítani vitted.

— Nincs ám pénz!

— Az nekem sincs, — de azért — ne busulj! . . .

— Könnyű neked így beszélni. Lennél csak az én helyzetemben, tudom másképp fognád fel a dolgot.

— Hát komolyan az a bajod, a mit elmondtal?

— Igen.

— S nem tudsz magadon segíteni?

— Te tudsz, — kérdé kissé derültebb arczzal nézve reám.

— Tudok.

— Mond hát gyorsan, hogy szabadulhatok e kényes helyzetből, mert nem bírom tovább a gyötrelmet állani.

— Mikor jön az öreged?

— Holnap délben.

— Most 2 óra. Jöjj el hozzám hat és hét óra közt, rendben lesz minden.

— Nem tréfálsz?

— Ugyan! Eredj csak haza s légy nyugodtan.

— Köszönöm előre is, szölt Andor s hevesen megszorítva kezem, távozott.

En pedig felöltöztem, elmentem a szerkesztőségbe s a következő újdonságot tettem közzé:

Mára virradóra Tószegi Andor Toldi-utca 34. szám alatt levő lakására ismeretlen tettes behatolt s egy arany órát, lánczot, téli kabátot s több becses apróságot elemelt. A rendőrség a tettest nyomozza.

Este, még hat óra sem volt, rohant hozzám Andor. Alig lépett be az ajtón, nem is köszönt, ez volt első szava:

— Na pajti, tudsz-e segíteni rajtam?

Felelet helyett elibe tartam a „Tárogató” az napi számát s mondtam:

— Olvasd!

Andor hirtelen átolvasá az ujdonságot. — Láttam, mint derül ki arca s mint vonzódnak mosolyra ajkai. Mire a végére ért, nevetett, ujjongott.

— Pompás! Nagyszerű! Valódi zseni vagy barátom! Átkarolt s össze-vissza csókoltt örömeben.

Másnap csakugyan megérkezett az öreg. Alig lépett ki a vasuti kocsiából, Andor hozzá rohant s kétségbeesett arccal tartá elébe a „Tárogató”-t s könnyes szemekkel mondá:

— Tessék olvasni!

De nem sokáig tartott busulása, mert apja egy ropogós bankóval felszarítá könnyeit, melyből mi másnap, — az öreg eltávazása után, hét országra szóló mulatságot csaptunk.

Tassi Miklós.

Vidék.

— Közel vidéki hírek, —

* **B. Ujfalutól—Paptamásiig.** A Kepes és társa által építendő új helyiérdekű vasut B.-Ujfalutól—Paptamásiig vonul. Ennek a közigazgatási bejárása mint a kereskedelemügyi miniszter tegnap értesítette az alispáni hivatalt — december 18—20. délelőtt lesz.

* **Holnap. Mi lesz — holnap? Mi lesz? bál lesz B e r e t t y ó U j f a l u b a n:** Aggregények másodvirágzása, karikagyűrűk cserélése; dühö, dinom-dánom, leánykérés, jegyváltás, táncz, ladalom, szóval jó multság. Városunkból is igen sokan készülnek ki tánczosok és tánczosnők, erre a hét vármegyére szóló bálra.

N A P I H I R E K.

Határidő naptár.

Nagy sétatáncverseny vasárnap és hétfőnapon d. u. 4—6 óráig a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva dénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban, Hétfőn, Szerdán és Szombaton d. u. 3—6-ig nyitva.

A kir. itélő tábla hivatalos órái d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5 óráig. — Az ígató, kiadó hivatal és az irattár: nyitva d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnap és hétfőnap d. e. 10—11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Otthon”-a (Keresk. Akad. földsz.) nyitva vasárnap d. u. 3-tól esti 9. óráig.

December 11.-étől február 24-ig d. o. h. a n y b e v á l t á s Debreczen határaitban, Hajdu-Dorogon december 11-től febr. 27-ig.

December 15. A Csokonai kör felolvasó estélye a városban.

December 16. A Fröbel-egylet Tombola-estélye a „Margit”-fürdőben.

December 16. Guttenberg Pál felolvasása az egyetemről.

December 16. este fél 6 órakor D o m o k o s Kálmán gazd. tanint. tanár felolvasása.

December 16. A csizmadia társulat vtgalma a „Koroná”-ban.

December 17. Kereskedő ifjak dalestélye a „Margit-fürdőben.

December 17. Guttenberg Pál felolvasása a kézi ügyesség oktatásáról.

December 17. Kereskedő ifjak dalestélye a „Margit-fürdőben.

December 17. Nagy hajtó vadászat a Halápon.

December 17. d. e. 10 ó. A debreczeni helyi vasut r. társ közgyűlése.

December 17. A debreczeni kereskedelmi betegsegélyző egyesület közgyűlése, d. u. 3 órakor a kereskedő ifjak egyesülete helyiségében.

December 18. Az alsó-nyirvidéki vízlecsapoló társulat a városban nagytanástermében d. u. 3 órakor.

December 18. A városi kórházi bizottság ülése a városban a kistanáctermében, d. u. fél 4 órakor.

December 24. Karácsonyi színi előadás a róm. kath. leányiskolában.

December 30. „Zion” bál a „Margit”-fürdőben.

December 31. Az „István” malom [munkásainak táncestélye a „Margit”-fürdőben.

December 31. Az iparos ifjuság önképző-egyletének Szilvéster estélye a Koronában.

Januar 6. Katonai sorshuzás a városban.

Januar 10. este fél 6-kor gazd. tanint, tanár B e k é s y László felolvasása.

Januar 15.-én jár le a depr. isr. hitközség templom építési pályázata.

Januar 17.-én este fél 6-kor K e r p e l y Kálmán gazd, tanint, tanár fcsolvasása.

Januar 20. Gazdások táncestélye.

Januar 20. A függetlenségi kör bálja a „Biká”-ban.

Januar 24. Cz á j l i k István gazd. tanint. tanár felolvasása.

Januar 26. A függetlenségi kör bálja a „Koroná”-ban.

Januar 27. A „Polgári kör” bálja a „Bikában.”

Február 10. este fél 6-kor S z ü c s Mihály gazd. tanint tanár felolvasása.

— **Rendkívüli tanácsülés.** Simonffy Imre, kir. tan. polgármester ma délutánra a városban a tanácstermébe rendkívüli tanácsulást hívott össze. A rendkívüli tanácsülésen a honvédelmi ügyek és esetleg — az időből ha kitelik — folyó ügyek is kerülnek érdemleges elintézés alá.

— **A debreczeni egyetem érdekében.** A debreczeni egyetem létesítése ügyében kiküldött bizottság felhívást és kérelmet bocsájtott ki a főrendiház és képviselőház tagjainhoz, valamint minden pénzintézethez. A felhívás kivonatosa a következő: Az ev. ref. egyház törvényhozó képviselője, a méltóságos zsinat, debreczeni ev. ref. főiskoláknak philosophiai fakultással és tanárképzővel fejlesztését határozta el s e czélra az adományok és alapítványok gyűjtését elrendelte. Debreczen és nagy vidékének közönsége még többet óhajtt: legyen itt, édes hazánknak északi keleti nagy vidékének egyeteme, hol az ifjuság a tisztos multu ós kollegiumban hagyományos és nemzeti szellemben, hazafias környezetben és érzelmben nyerhesse meg tudományos kiképzését. Méltán tűzte ki a közóhajtas debreczeni egyetemre fejlesztésének nagy célját; méltán hozta meg már eddig is a nemzeti öntudat tiszta forrásából fakadt lelkesedés jelentékeny áldozatait; méltán nyilatkozik e lelkesedés napnap után áldozatokban. Azt hisszük azonban, hogy a midőn nemzeti szellemtől indítatva e hazafias cél megvalósításában fáradozunk, bizalommal és a gyámolítás reménységével fordulhatunk távolabbi vidéken lakó honfitársainkhoz is, hogy áldozatkészségükkel segítsenek nagy törekvésünkben. Egy város magában nem elég erős ily nagy alkotásra; a vidék szeretete és buzgótsága sem nyújthat annyit, mennyi a nagy cél teljes valószínűsítésére elegendő. Főiskolánk homlokán levő feliratról olvasható ma is, hogy ez ősi intézet kolossalis épülete magyarországi egyes jóltevők adakozásából épült. E forráshoz fordulunk bizalommal, hogy e főiskola fejlődését és megújulását a nemzetől nyervén, legyen szelleme, mint volt mindig, valóban nemzeti és szabad; jótékony hatású, mint a forrás, melyből megújul, édes hazánkra egészen kiterjedő. A hazafias szent érzelme tegye lehetővé, hogy főiskolánkra, a nemzeti szellem és közművelődés teljesen kifejlesztett és megerősített ezen ós várara vetesse fényét nemzetünk újabb ezeréves életének hajnala! Tisztelettel kérjük az igen tisztelt címet, hogy nemzeti és hazafias nagy célunkat szíves figyelmére méltatni, iránta a méltányolást, gyámolítást saját körében terjeszteni és erősíteni, szíves adományai, vagy alapítványával elősegíteni és becses adományát a főiskola helyi felügyelőjéhez, Kiss Áron ev. ref. püspökhöz, küldeni méltóztassék, kiváló tisztelünk kifejezésével a debreczeni egyetem ügyében kiküldött bizottság nevében: Kiss Áron püspök. Gr. Dégenfeld József főispán, Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester.

— **A város ösztöndíjsai.** Debreczen szab. kir. városának nagyon sok ifju köszönheti már egy vagy más téren történt kiképzését. Csak legutóbb mondott le a várostól eddig kapott háromszáz forintos ösztöndíjáról J á n o s s y Antal s most ismét két pályázó van, kik azt elnyerni óhajták. Az egyik G u l y á s Károly, a másik U d v a r y Géza. A városi tanács előtt tegnap délelőtt tárgyalták mindkét pályázó kérvényét. A városi tanács elhatározta, hogy a J á n o s s y Antal által lemondott 300 frtos ösztöndíjat, az egyik pályázónak, még pedig G u l y á s Károlynak adja ki, a kinek U d v a r y

felett az az előnye van, hogy debreczeni illetőségű. G u l y á s Károly rajztanárrá történt kiképzését segíti ezzel az ösztöndíjjal elő a város.

— **A hajduvármegyei államépítészeti hivatal főnökét,** S á n d o r Kálmán kir. főmérnököt, városunk előkelő társadalmának egyik általánosan becsült alakját, mint biztos forrásból értesülünk, a kereskedelemügyi magyar kir. miniszter a t e m e s m e g y e i államépítészeti hivatalhoz helyezte át főnöki minőségben. Helyébe, a kereskedelemügyi miniszter rendeletére L a t i n o v i c s Mihály királyi mérnök, a győrmegeyi államépítészeti hivatal főnöke lép. — A megyei közélet egyik buzgó munkását veszítjük el a távozóban, a ki Hajduvármegye közügyeiben tevékeny részt vett és a megye következő bizottságainak volt tagja: a közigazgatási és fegyelmi választmányának. A Sándor Kálmán távozásával ekként megüresedő tagsági helyet a megye a jövő év február havában tartandó közgyűlésén fogja betölteni.

— **Hieronymi a difteritisz ellen.** Éber figyelemmel kísértük és esetről-esetre regrisztáltuk annak a vészes kórának pusztításait, mely közel két év óta állandóan szedi áldozatait a szegény kisdetek sorából. Hiába iparkodtak az orvosok a kór megszüntetésére tőlük telhetőleg, hiába próbálkozott a város többféle intézkedések megtételével a difteritisz terjedését megakadályozni, az emberi erő nem birt ellentánni a gyermekölő ragály terjedésének. Most a belügyminiszter akar — talán kivételes óvintézkedésekkel a roncsoló toroklob pusztításának gátat szabni. E végből leirt a városhoz, hogy sürgősen tegyen hozzá jelentést a ragály keletkezéséről és hogy eddig minő óvintézkedéseket fogantositottak ellene?

A minisztr leirata a következő:

A városukban szünni nem akaró difteritisz járvány elterjedési módjáról és az ellene tett hatóságai intézkedésekről részletes tudomással kívánván lenni, felhívom a város közönségét, mielőbb tegyen ide tüzetes jelentést arról, vajjon a mult évi 5616 és ezidei 10394 számok alatt kelt itteni körrendeletek fogantatásában, mily általános és különös hatóságai ov és gyógyintézkedéseket léptetett életbe és az elrendelt intézkedések végrehajtását ki által és hogy ellenőrizte. Tegyen továbbá arról is jelentést, hogy az egyes esetekben a ragályozás forrását kipuhatoltatja-e és ha igen, mi módon és mily eredménnyel? ehez képest pedig milyen óvintézkedések megtételét találta az egyes esetekben szükségesnek. Jelentését még ezen hónapban elvárom. Hieronymi s. k. belügyminiszter.

A miniszter kérdésére a város főorvosa fog terjedelmes választ adni, a melyből arról fog meggyőződni Hieronymi, hogy itt ugy az orvosok, mint a magistrátus minden tőle telhető elkövetett a kór megszüntetésére. Különben — s ezt a legnagyobb örömmel jelentjük — a baj most már csaknem teljesen megszűnt.

— **A kórház bizottság ülése.** A városi kórházbizottság hétfőn délután K ö r n e r Adolf városi tanácsnok elnöke alatt ülést tart. A bizottság ez ülést délután félégkor a városban a kis tanács termében fogja megtartani. — Tárgyalás alá kerül a debreczeni kereskedő társulat kérvénye s egyéb folyó ügyek.

— **A debreczeni orsz. tanszerkiállítás és a sajtó.** Debreczenben minden néven nevezhető bizottságban és értekezleten következetesen foglalkoznak a sajtóval és annak szükséges voltaival; azzal továbbá, hogy mint a közvélemény tolmácsolói a megillető figyelemben kell részesíteni. Mégis nehezen ment eddig, hogy a városunk anyagi és szellemi ügyeit akarmely téren intézők és vezetők a sajtót úgy, mint az megilletné, bevonja az intézésbe. Jól esik konstatalnunk, hogy a Debreczenben rendezendő orsz. tanszerkiállítást előkészítő nagy bizottság eltért attól a sablontól, hogy a sajtó képviselőit az értekezleteken hallgatásra kárhóztassa. Az orsz. tanszerkiállítást előkészítő nagybizottsága ugyanis, a mint az alábbi, hozzánk intézett leveléből kitűnik, meg a l a k i t o t t a a sajtó-osztályt, melynek feladata lesz, hogy a kiállítás ügyét a sajtóban előmozdítsa, azt megbeszélés tárgyává tegye és a kiállítás iránt hivatott tényezők érdeklődését fölkeltsse és ébren tartsa. A sajtó-osztály elnöke: dr. S z á n t ó Sámuel és titkára: S á f á r László, a követ-

kezőket közlik velünk: „Miután a kiállítás sikerét nagyban biztosítja, ha úgy az előkészítés, mint a rendezés ügye a legszelebb körü nyilvánosság előtt történik és a bizottság különösen a sajtó hivatott egyénéitől a tárgyas megbeszélést és jó akaratú kritikát várja: az előkészítő bizottság a helybeli sajtó állandó képviseltetését óhajtja a kiállítás munkájában. Tisztelettel fordulunk tehát Tekintetességhez azon kérelemmel, hogy b. lapjának akár belső munkatársai, akár az ügy iránt érdeklődő külmunkatársai egyikét a sajtó osztályba állandó tagul kiküldeni méltóztaték és az illető tag nevét — a sajtó-osztály kiegészítése s így megalakíthatása céljából — minél előbb velünk tudatni sziveskedjék.“ E fölhívásnak engedve, megbiztuk lapunk kiváló munkatársát: Kuti Zsigmond urat, hogy a Debreczeni Hirlapot az orsz. tanszerkiállítás sajtó-osztályában képviselje.

— **Jókai jubileuma.** Hajdumegye törvényhatósági bizottsága épen a tegnapi tartott közgyűlésen határozta el, hogy Jókai Mór munkái nemzeti diszkidásának egy példányát megrendeli. Annak idején jeleztük, hogy megyénk városa: H. Szoboszló képviselőtestülete is elhatározta az író munkáinak megrendelését. A város sietett a megrendeléssel és a 200 forintot már beküldte az első hazai takarékpénztárhoz. Városunkból ujabban a debreczeni jogász- és tisztviselő kör rendelte meg Jókai Mór összes munkáinak 200 forintot nemzeti kiadását.

— **Guttenberg felolvasása az egyetem és a közügyességi oktatás érdekében.** Eötvös K. Lajos kir. tanfelügyető, a Gönczy egyesület központi bizottságának elnöke, a Guttenberg Pál tanár által tartandó felolvasások érdekében a Gönczy-egyesület tagjainak a következő felhívást intézi: Guttenberg Pál tanár, az orsz. Slójd egyesület titkára, ki 16. szombaton délután 5 órakor Debreczenben a város háza dísztermében az egyetem érdekében tart felolvasást, — vasárnap, 17. é. n. 10¹/₂ órakor ugyanott a Gönczy-egyesület központi bizottságának és az Iparoskörnek együttes fölkértére demonstratív előadást fog tartani a közügyességi oktatásról, tekintettel Európa államaira és közelebről tekintettel alföldi iskolai és népeleti viszonyainkra. Most, midőn egyesületünk mindegyik köre napirendre tűzte a közügyességi kérdés tanulmányozását, a központi bizottság pedig e gyakorlati oktatásnak propagálását vállalta a helybeli iparoskörrel együtt magára, — végre a megyei közg. bizottság már hivatalos lépéseket tett a közügyességi oktatásnak, 15. iskolában a jövő tanévtől kezdve behozatalára a Gönczy-egyesület minden tagjának kiváló érdeke mielőbb és minél alaposabban megismerni a közügyességi oktatás célzatait és eszközeit. Felkérem tehát a t. egyeteli tagokat, de az egyesületünkön kívül álló tanító urakat is, hogy a vasárnapi demonstratív szakelőadásán annál inkább megjelenni sziveskedjenek, mert a reggel beérkező és délután visszatérő vonatok menetrendje a vidékiek beutazását följötte megkönnyíti. A felvasás iránt különben is városszerte nagy az érdeklődés. — Külön meghívókat e felolvasásra nem bocsátunk ki; azon résztvehet minden érdeklődő. A rendezőség különben lapunk útján is meghívja a nagyközönséget. Holnap az egyetemről, vasárnap a közügyességről olvas fel Guttenberg tanár.

— **Presbyteri közgyűlés.** Az ev. ref. egyház debreczeni presbyterei a vasárnapi határozatképtelenség miatt elmaradt közgyűlést tegnap délután három órakor tartották meg, csekély érdeklődés mellett. Mint egyházi elnök Kis Áron püspök vezette a közgyűlést, a világi elnöki széket Simonffy Imre kir. tanácsos, egyházkerületi főgondnok foglalta el. A rövid ideig tartó közgyűlés a csekélyebb fontosságú aktuális ügyeket teljesen letárgyalta és Bánya István újonnan választott presbytert feleskette. Az egyházi adó ügy rendezésére vonatkozó véleményes javaslat tárgyalását a közgyűlés a legközelebbi közgyűlésre halasztotta el tekintettel az idő előrehaladására és az ügy fontosságára.

— **A kereskedelmi betegsegélyező egyesület közgyűlése.** A debreczeni kereskedelmi betegsegélyező egyesület f. hó 17. é. n. vasárnap d. u. 3 órakor a kereskedő ifjak önképző egyesülete helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, —

melyre úgy az üzletfőnökök, mint a kereskedelmi alkalmazottak, (tanoncok, gyakornokok kivételével) tisztelettel meghívotnak. A közgyűlés tárgyát az alapszabályok 38 § a értelmében a közgyűlési kiküldöttek választása fogja képezni. 1. A megjelent főnökök 20 főnek kiküldöttet választanak. 2. A megjelent alkalmazottak 40 alkalmazott kiküldöttet választanak.

— **Hitelesítő közgyűlés a megyénél.** Hajdu megye tegnapi közgyűlésének jegyzőkönyvét a ma délelőtt gróf Degenfeld József főispán elnökléte alatt összeült hitelesítő közgyűlés felülvizsgálta és hitelesítette.

— **Az ügyvédi kamara köréből.** Dr. Szabó Béla ügyvéd, Szolnok székhelyvel és Buday Gyula ügyvéd Debreczen székhelyvel a debreczeni ügyvédi kamara névjegyzékébe folytatólagosan felvették.

— **Negyven honvédtiszt.** A honvédelmi miniszter a magyar fiukban élesztgeti a kedvet, hogy a hadipályára lépjenek. Tegnap levélbileg felhívott a honvédség állományába tartozó 40 tartalékos tisztet, hogy tényleges szolgálatot vállaljanak a honvédségnél. A felhívás Debreczenben megérkezett az itteni honvédtartalékos tisztekhez.

— **Halálkozás.** Széles körben ismert és szeretett polgar: Haselmayer István vasuti vendéglős hunyta le örök álmra szemeit ma hajnali 1 órakor. Az életerős, egészséges ember halála általános részvétet kelt s bár hosszas betegeskedés előzte meg elhunytát, senki sem hitte, hogy ily hamar fog az bekövetkezni. Az elhunyt veje volt a csak nemrég elhunyt Fehér Hermannnak, a kit immár 6 is követett az örök béke csendes honába. Elhunytáról a család a következő gyászjelentést adta ki: A legmélyebb fájdalomtól megtört szívvel tudjuk a legjobb férj, a szerető jó édes apa és rokon néhai Haselmayer Istvánnak f. hó 15. é. n. reggel 9 órakor, életének 49-ik, legboldogabb házasságának 23. évében hosszas szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult hűt. tetemei f. hó 16. é. n. d. u. 3¹/₂ órakor, a m. kir. államvasut indóházától a róm. kath. egyház szertartása szerint fognak az anyaföldnek átadni. Az engesztelő szent mise f. hó 18. é. n. reggel 9 órakor fog az egek Urának bemutatni. Mely végtisztességtételre a megboldogultnak rokonait, barátait és ösmerőseit bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen 1893. decz. 15. é. n. Haselmayer Istvánné, sz. Fehér Erzsébet, gyermekei: Béla, nejevel Gáll Rózával, Ilona, Ida, Gyula és István. Az elhunytak testvérei Haselmayer Leopold, Haselmayer Franciska, öz. Szwarcz J.-né és számos rokonok nevében is.

— **A debreczeni dalegylet hangversenye,** a Margit-fürdő dísztermében fényes és előkelő közönség előtt folyt le. A dalegylet, országos híréhez méltón, precíz énekelte el a műsoron volt dalokat, melyeket Mácsay Sándor egyeteli karnagy ügyes kézzel dirigált. A dalegylet után a jelenvolt közönség egy része tánczra perdült és ropta a tánczot reggelig. Tudósítónknak a jelen volt hölgyek közül a következőknek neveit sikerült följegyezni: A s z o n y o k : Koszorus Kálmáné, Svaitz Sándorné, Lechner Károlyné, Szép Gyuláné, Patay Györgyné, Pávay Gyuláné, Vetéssy Béláné, Veress Lászlóné, Kovács Józsefné, Mácsay Sándorné, Máthé Miklósné, Gönczy Endréné, Boros Lajosné, Cziffer Nándorné, Farkas Gézané, Hódy Béláné, Rottler Béláné, Szabó Antalné, Unger Gusztávné. — L e a n y o k : Szép Juliska, Tamás Juliska, Tamás Rózsa, Orbán Etelka, Macsai Ida, Nagy Ida, Svaitz Anna, Steinacker Viola, Lépes Jolánka, Kovács Szerén, Szilágyi Mariska, Bauer Amália, Buzás Etelka, Veress Emma, Mészáros Irma, Faragó Emma, Péter Olga, — Komjáthy Pirokska, K. Orbán Mariska, — K. Orbán Erzsike, Gönczy nővérek, Krém Antonia, Karabel Anna, Boldizsár Jolán, Vásárhelyi nővérek, Erdőssy Mariska, Albert Erzsike, Faragó Margit, Jeney Rózsa, Székely Vilma, Rotler Ilona, Szabó nővérek, Móricz Róza, Nagy Nagy Erzsike, Benyáts Emília, Szép Erzsike.

— **Uj heti lapok Debreczenben.** A helybeli nemzeti párt „Debreczeni Híradó“ cím alatt új évtől politikai hetilapot indít. A lapot Dr. Kőrösi Kálmán ügyvédjelölt fogja szerkeszteni. A jövő héten szombaton ingyen kapnak a debreczeni családok karácsonyi ajándékot. Ekkor jelenik meg huszezer példányban egy új társa-

dalmi és szépirodalmi hetilap „Debreczeni Lapok“ címmel. Az új lapot, mely hetenként egyszer fog megjelenni Szwarcz J. Imre indítja meg s ő lesz a kiadója. A felelős szerkesztői tisztet Thán Gyula, lapunk segéd szerkesztője vállalta el, mint főszerkesztő: Jánosy Zoltán támogatja majd munkásságával. Az új lap negyedévre 50 krajczár lesz.

— **Az iparhatósági bizottsági tagok választása.** Az iparhatósági bizottsági tagok választása ma délelőtt vette kezdetét a Komáromy-féle házban levő főkapitányi hivatalnál. A választás annyira csekély érdeklődés mellett folyik, hogy délitizenkét óráig egyetlen egy szavazó sem jelentkezett. A szétküldött szavazó lapokból csakis azok érkeztek be, a melyekért rendőröket küldtek. A szavazás a délután folyamán tovább folyt.

— **Az alsó nyírvideki vízlecsapoló társulat** f. hó 18. é. n. délután 3 órakor tartja meg Simonffy Imre kir. tanácsos elnökléte alatt a város háza nagytanácstermében rendes közgyűlést. A közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. A közgyűlés határozatképességének megállapítása és a jegyzőkönyv hitelesítésére két társulati tag megválasztása. 2. Szavazatra jogosultak és szavazataiknak megállapítása. 3. az elmúlt évről szóló jelentés kimutatása. 4. Költségvetés, 5. Számvizsgáló bizottság megválasztása. 6. A társulathoz beérkezett leiratok beadványok és kérvények elintézése. 7. A választmányhoz bejelentett indítványok, 8. Az ártér törvényesítése s ötos bizottságok megválasztása. 9. Az ártér fejlesztés megnyitása Konyár, Derecske, Tépa. B. Ujfal. Szt. Péterszeg és Gáborján községek határaitban. 10. Társulati munkálatok engedélyezése. 11. A társulati teendők ellátására egy alkalmazottnak felfogadása. A társulat elnöksége felhívta a Pacz-, Bánk-, Jancsika, Haláp, Nagy cseres és Gut puszták kaszáló területének birtokosságát, hogy magát a közgyűlésen képviseltesse, mert ellenkező esetben érdekeiket, mint az eddig történt, Debreczen város főügyészsége fogja képviselni.

— **A város monogramja.** A nemes város az 6 lábos jóságaira tüzes vassal szokta oda nyomorítani azt a két betűt D. V. vagyis, hogy Debreczen város tulajdona. Csakhogy instáljuk alásan most már más, modern világot élünk, a midőn az eddig használt girbe-gurba betűket jó izléssel nem lehet alkalmazni és — használni. Egyet gondoltak tehát és a D. V. betűket sutba dobják, helyette különféle formákban és izléses kiállításban D. V. monogramot készíttettek. Végre is már minden féle abroszra törülközőre, sőt még konyharuhára is monogramot varnak ki — miért ne sütnének hát monogramot a város szarvas marháira. Kinek van ez jobban módjában ha nem a nemes városnak.

— **A helyivasut rendkívüli közgyűlése.** A helyivasut részvénytársaság f. hó 17. é. n. azaz vasárnap délelőtt tíz órakor a város háza kistanácstermében rendkívüli közgyűlést tart. A rendkívüli közgyűlésen a helyivasutnak a hatvan utca-baromvásártéri lóvasutal tervezett fuziója kerül tárgyalás alá. Ugyanez alkaiommal két igazgatósági tag választását is eszközöli a közgyűlés.

— **A kölcsönös segélyező egyesület ülése.** A kölcsönös segélyező egyesület igazgatósága tegnap este rövid ülést tartott, a melyen a jövő évi költségvetést állapították meg. Ezen költségvetés szerint az alapítke a jövő évben már körülbelül 1,000,000 forint lesz, a tiszta nyereség pedig mintegy 50,000 forintot tesz ki. A betevők száma a jövő évre folyton szaporodóban van, eddig már mintegy 2000 új betevő jelentkezett.

— **A „Zion“ egyesület bálja.** A helybeli zion egyesület f. hó 30. é. n. rendezi a Margit fürdő dísztermében saját pénztára javára a mindég oly körkedveltségnek örvendő tánczvigalmát. A tánczestélyre a belépti-díj 1 frt, családjegy 3 frt. — Jegyek előre válthatók Weisz Sándor, Márkus Miksa, Schwartz M. L. és Boros Testvérek urak üzleteiben. Felülfizetések köszönettel fogadotnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A tánczestély kezdete 8 órakor, a helyi vasut reggel 4 órakor díjmentesen rendelkezésre áll.

— **Veres kakas.** Tegnap este tűzi lárma verte fel a mester-utcai lakókat nyugodalmukból. Gyarmath István kis-mester-utca 1113 szám alatti házában az este úgy fél 6 óra tájban a széna padlás ismeretlen okból kigyulladt s a lángok már-már a laképületbe is belekaptak volna, ha az ideje korán értesített tűz-

o'tóság azonnal a tűz színhelyén nem terem és gyors munkájával a tüzet azonnal nem lokalizálja. A széna padlás mellett levő fűskamara leégett. A kár különben igen jelentéktelen.

— **Az iparos ifjuság közgyűlése.** A helybeli iparos ifjusági egyesület tegnap este nyolcz órakor Tóth Kálmán elnöke alatt közgyűlést tartott, a tagok nagy számának jelenlétében. A közgyűlés lényegesebb pontját az ujonnan alakult iparos ifjusági dalegyesület alapszabályainak átadására képezte. Hosszabb eszmecsere után a közgyűlés az alapszabályok átadására egy Vettesy Béla alelnök, Dr. Márton Kálmán titkár, Kiss Sándor és Fridwalszky József tagokból álló bizottságot küldött ki. Ezután az egyesület pénzügyi viszonyát kezdtek tárgyalni és habár a tagsági díjak meglehetősen pntatlansággal folynak is be, az egyesületnek csinos összeg áll rendelkezésére. Még az e hóban tartandó táncestélyvel egybekötött társas vacsora rendezését beszéltek meg észleltesebben s ezután az elnök közgyűlést bezárta.

— **Kié a bot?** Szokás, hogy a gyűlésekbe nem mennek bittal s ha már valaki bot nélkül nem tud elleni a botot szépen az előszobába hagyja s a rélkül megy a gyűlés terembe. Így ám megint csak kerül baj, egyiknek elvész, másnak kicserélődik a botja. A város utóbbi közgyűlése után azonban gazdátlanul maradt egy csinos bot a városházán. Ha valaki, igazolt tulajdonosa, másfelé keresi, a városháza polgármesteri hivatalában kellő igazolás után meg is kaphatja.

Bombák a debreczeni színházban.

— Bombasztikus történet. —

Nagy riadalmat okozott tegnap délben a p-ladányi pályaudvaron egy dördülés, mely közvetlenül a bpesti vonat megérkeztekor rázta meg a ködös őszi levegőt. Az eset a következő:

A mint berobogott a vonat a podgyász kocsirányából erős robbanás volt hallható, mit néhány kiáltás követett. A megrémült utasok ijedve ugráltak le coupéikból s néhány, erősebb idegzetű uri ember (egy szathmári nőtiszabó volt az első) a podgyász kocsiról felé sietett, hol sápadtan állt a vonatvezető.

Mindenki a legborzasztóbbtól tartott.

— Ne jöjjenek ide — kiáltá a kalauz, — mert egy ládában valami felrobbant.

A zavar általános lett s az ügyeletes csendőr alig bírta a kíváncsiakat távol tartani.

A kocsiba senki sem mert bemenni mert újabb robbanástól tartottak.

Végre mégis hozzáláttak a kutatáshoz.

Egymás után dobálták le a rakományokat s a podgyász kocsiban utazó libákat és csirkéket, miknek a kiállott ijedségen kívül semmi bajuk sem történt.

Végre ráakadtak a veszedelmes ládára, melyen a következő czimzés volt:

Tekintetes Tiszay Dezső igazgató urnak Debreczen. Tartalom: bombák. Értéke 50 frt.

A veszedelmes küldeményt nagy óvatossággal emelték le — de nem merték felnyitni, hanem egy véletlenül a vonaton utazó tűzérfrájtter szakvéleményére az állomáson levő kuthoz cipelték — hol alaposan tűzmentesítették.

Ezután egy sörszállító jég-kocsiban helyezték el. A hősiek magatartásu frájtter (ki különben Kabára igyekezett) a jelen voltak riadó éljenzése közt vállalta el a borzasztó szállítmánynak Debreczenbe való kísérését.

Végre a délutáni vonattal ideérkezett a frájtter és a láda.

Az állomáson az öreg Boránd várta a már többször megsüregtetett küldeményt, ki a legnagyobb könnyelműséggel égette szivarral közlekedett a láda felé.

Ezt látva a szakavatott tűzér, hirtelen haragjában kardot rántott s bizony, ha Boránd egy könnyű szökkenéssel félre nem ugrik — a szablya fején találja őt.

A kinos jelenetnek Boránd ismert — de kevésbé méltányolt — hidegvérűsége vetett véget, ki (erre kész megesküdni is!) soha sem violt párbajt senkivel s így a tulbuzgó frájtterrel is 2 krigli sör elfogyasztása után a differenciákat lovagiasan kiegyenlítette.

És a bomba-fürösztést elhallgatta bölcsen a hadfi — mikor Borándtól meghallotta, hogy a bombák a „Strogoff Mihály utazásához” érkeztek s hogy azok szabadban nem is robbannak szét — mert végszóra vannak megtöltve.

A frájtter ur — kinek nevét nem tudhattuk meg — rögtön visszaindult Kabára.

A megfürösztött bombákat megszáritották s a mai jelmezesszó próbán már szerepelni is fognak, mikor a táviró hivatalból — csak hogy lapjaiknak sürgönyözhesse nek — Krémer és Tapolczai (a francia és angol harczteri tudósítók) a legnagyobb flegmával dobálják ki az ablakon a veszedelmes golyóbisokát.

Sataniel.

* * *

Mint egy ma hozzánk intézett sürgöny tudatja, a megejtett vizsgálat kijelentette, hogy a durranást egy rabkísérő csendőr zsebéből kiesett töltény okozta, melyet a vonat kerekei sűtöttek el. (A szerk.)

Színház.

* Szegény Jonathán. Milköcker e mindig kedvelt operettje került tegnap színre, fájdalom, megint csak kisszámú közönség előtt. Pedig jó

lelkiösmerettel mondhatjuk, hogy az előadás nagyon is megérdemelte volna a telt házat s a szereplőknek kik mindanyian különös jó kedvben voltak, ez a körülmény még csak fcozta volna az igyekézetet. Az erkölcsi sikerrel azonban így is meglehetnek elégedve s különösen Tiszayné (Molly) és Sugár Aranka (Harriet) igen s igazán aranyos jó kedvükben voltak, — úgy, hogy a közönség nem győzte őket tapsolni; különösen a Molly és Jonathán precizitással elénekelt duettje tetszett s ezt kétszer meg is kellett ismételnők. Sugár Aranka is elemében volt, szépen énekelt dalaiért jutalmazta sűrű tapsokkal a közönség. Tiszai jó Tripp Jonathánnak bizonyult, ámbár mi jobban szeretjük volna e szerepet az Andorfi kezében tudni, a ki mint Quikli Tóbiás impressarió is megálta helyét s tapsokban szintén nem szenvedett hiányt. Mister Vandergold (Sólyom) viselte magát csupán, egy angolhoz méltó hidegséggel s ha millióival nem is, de hangjával ez estén szerfelett takarékoskodott. Locsarekné (Big) a vén diák szerepében törőlt metszett gigerli nőkrakéler volt s bravouros hörpintését a sörös pohárból, a közönség megtapsolta. — Rózsahegy, Kiss Irén, Krémer, — szintén jók voltak. — Egyáltalában a tegnapi előadással megvagyunk elégedve; még a karmesterrel is, ó ki pedig tegnap csupa szórakozottságból, majdnem egy teljes percczel akarta előbb megadni a jelt a szegény Jonathán sólójához, a mi hogy nem következett be, nem ó rajta mult. Megrovást érdemel még egy tulbuzgó karhölgyecske szilaj-sága is, a ki nem tudni miféle instrukció nyomán, előbb akart belebenni a szinpadra, mint Sólyom, a kinek bizonyára a kulisszák mögött dolgot adott a kisasszony szép szerével való visszaterelése. (Z.)

Közgazdaság.

— **Az állategészségügy állapota Debreczen városában és Hajdumegyében.** A m. kir. földmívelésügyi miniszterhez felküldött jelentések szerint a mult hét folyamán következő állatmegbetegedések fordultak elő Debreczen területén: 1 lépfene, 2 veszettség, 2 takonykór, 1—1 juh-himlő, tenyészbénaság, rükkór és 2 sertésorbáncz. — Hajdumegye községeiben: 9 lépfene, 4 veszettség, 7 takonykór, 3 ragadós száj és körömfájás, 3 tenyészbénaság, 2 rükkór és 4 sertésorbáncz.

Legujabb.

A Gromon-Olay affér.

— Saját tudósítónk távirata. —

Budapest, december 15. (Érk. 1 órakor.) A képviselőházban Gromon Dezső államtitkár és Olay Lajos orszgy. képviselő között fölmerült afférben a párbajsegédek és a felek egyik üllői-uti vivóteremben, a hol Olay Lajos nyilatkozatot tett, melyben Gromon elleni sértéseit visszavonja. A párbaj ezek után elmaradt.

Karácsonyi elárusításunk

az idén valósággal szenzációt kelt nőiruha- és selyemkelmék, valamint szőnyegek alkalmi vételénél

minden verseny nélkül.

BOSZNAY J. ÉS TÁRSA

DEBRECZEN, Kossuth-utca.

A magyar kir. meteorologiai intézet időjelzése decz. 15-én.

(Távirati tudósítás. Érk. 3 óra 10 p.)

d = jelentékeny csapadék nélkül,
p = fagypontkörüli hőmérséklet.

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

I. Idény bérlet 9. szünet Páratlan.
IV. Kisbérlet 9. szünet Páratlan.
Holnap Szombaton, 1893. decz. hó 16-án

Strogoff Mihály utazása

Moszkvától — Irkuczkig.

Karácsonyi és ujévi ajándéktárgyak

és gyermekjátékok nagyválasztékban.

Legolcsóbb bevásárlási forrás

SCHÖNBERGER VILMOS,

megnagyobbított üzletében,

DEBRECZEN, a városháza alatt.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy az ünnepek előtt nagyraktáramat és különösen az itt felsorolt árukat, teljes leszállított árakban számítom:

- Selyem, berliner és posztó kendőket minden szín- és nagyságban
- Czipőket, férfiaknak, nők- és gyermekeknek, bőr és posztóban,
- Hallina-féle vízmentes csizmákat, posztó-és bőrcsizmákat,
- Őszi és téli trickó derekat és Jéger alsó ruhákat és ingeket,
- Nagyválaszték ablakfüggöny-, ágyterítők- és abroszokban.
- Báli czipők, legyezők, hajdiszek, melltűk és karpereczek.
- Esernyők 80 krtól 1.30 ig, 1.40—3.50., szép nickl és csont fogóval.
- Ruhácskák gyermekeknek, u. sz. disz- és konyka-kötények.
- Gummi czipőt (kalucsní) hó czipőt, házi komót czipőt és karmantyut,
- Emlékkönyvek, albumok, képtartók és **disztárgyak**,
- Rendkívül szép és nagyválasztékban új és régi szivott
- Valódi tajtékpipák, szipkák és csibukok,
- Illatszerek, szappanok, fésűk, kefék és pipere czikkek, színházi
- Látcsöveket és szemüvegeket, férfi és női fehérműveket,
- Mansetták, gallérok és nyakkendők, igen szép választékban,
- Oxford, zefir, siffon, czérna, és pamut vásznak $\frac{1}{4}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{10}{4}$ szélességben
- Sapkák a legolcsóbbtól a legfinomabb asztraganig stb.

Paplanok, szőnyegek és szalmazsákok.

MAYER JÁNOS

(előbb Sárközy Gedeon)

TISZA-PALOTA, KENYÉR-PIACZ.

Van szerencsém a n. közönség tudomására hozni, hogy a néhai SÁRKÖZY GEDEON több éven át fennálló

vászon, kézmű- s rövidáru üzletét

átvettem

és azt fenti czégem alatt folytatni fogom.

Főtörekvésem leendő, hogy az e téren több vidéki nagyobb városban, valamint helyben Kardos László ur üzletében 9 éven át szerzett tapasztalataim s szakösmereteim arra jogosítanak, hogy tisztelt vevőim teljes bizalmát kiérdemeljem; egyttal értesitem, hogy az általam

átvett egész áru-raktárt,

== gyári áron alól kiárusítom. ==

Leszállított árak!

Leltározás alkalmából Deczember hó 7-től kezdve az összes raktárunkon levő

NŐI RUHASZÖVETEKET,
színes selymeket,

MOSÓ VELEZEKET,
atlas satin és batistokat,

TÉLI GYAPJU NAGYKENDŐKET,
leány és fiu gyermek ruhákat,

női bluzokat,
valamint
szőnyegeket, függönyöket

tetemesen

leszállított árakon
árusítjuk el.

SZABÓ LAJOS FIAI

DEBRECZEN, ROZSATÉR.

A Debreczeni izraelita hitközség előljárósága.
1893.

Sz. 342

Versenyárgyalási hirdetmény.

A debreczeni izraelita hitközség által Kis-uj utcza 1723—1725. sz. alatt fekvő telken emelendő, 47722 frt 75 krral egység árak szerint előirányzott izr. elemi iskola építésére, valamint a lebontandó és elhordandó régi épületekre ezenel versenyárgyalás hirdettetik.

Pályázók az építkezési tervet, költségvetést és feltételi pontokat, a hitközség jegyzői irodájában (Szt.-Anna-utcza) — a hivatalos órákban megtekinthetik.

Kötelesek pályázók 1894. évi január hó 21-ik napjának d. u. 5 órájáig írásban foglalt lepecsételt és 5% bánatpénzzel (óvadékképes papír vagy készpénz) ellátott ajánlataikat Reichmann Armin elnök urhoz beadni.

A beadott ajánlatok 1894. január 22-én d. e. 10 órákor fognak a hitközségi tanácsteremben nyilvánosan felbontatni.

Debreczen, 1893. december 8.

A debreczeni izraelita hitközség előljárósága.

Ajándékozunk

minden KARÁCSONYI és UJÉVI ajándék vásárlásnál 5 forinttól felfelé egy czelszerű emléktárgyat, daczára annak, hogy áruinkat rendkívüli

olcsó leszállított árakon bocsátjuk a n. é. közönség szíves rendelkezésére. — Ezenkívül

finom
női divat-kelméinket

és
elegans női-felöltőinket,
a reánk jövő építkezés miatt,

fél gyári árakon

kitünő alkalom olcsóért kitünő minőségű és hasznos Karácsonyi és Ujévi ajándék tárgyak beszerzésére,

teljes tisztelettel

TÓTH Testvérek.

Debreczen, Kossuth-utcza városház épület.

Reha: H...
1893

HALIFAX. MERCUR.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

Korcsolyák
minden rendszerben.

Szén- és fakosarak.
Kályha ellenzők és tüzszerék.

Kályhaelők bronzirozva és niklirozva.
Vasbutorok, fürdő- és ülő-kádak.

Budweisi porcellán és majolika kályhák.
Meidingi, töltő és központfűtési kályhák.
Száncengők és zörgők. Csákányok és fejszék.
Keresztvágó fűrészek.

TÓTH GYULA
vaskereskedőnél.
DEBRECEN városház sarkán és
Piac- és Hatvan-utca
sarkán.

JAKSON HAINES. PATENT.

Kardos Lászlónál
Kossuth-utca,
Női kézimunkák
és pedig a legszebb és legújabb
ó német lyukas, szegélyes,
minden nagyságu
TÁLCZA-KENDŐK,
asztalfutók,
KREDENCZTERITŐK,
asztalka- és varrógép-takarók
láncz- és keresztöltéssel,
egész színválaszték jó mosatu
himző selyemből és pamutból.

Eszenciákat

rum cognac, minden-
nemű szesz- italok
asztali likőrök és külön-
legességek azonnali el-
hibáhatatlan elkészíté-
sére a legkitűnőbb mi-
nőségben szállítok.
Azonfelül ajánlok 80
foku vegyileg tiszta
eceteszeneciát kelle-
mes ízű borecet és kö-
zönséges ecetek gyár-
tásához. Leírások és
használati utasítások
ingyen mellékeltek.

Kiváló eredményért kezeskedek
Árllapot bérmentve küldök.

Pollák Károly Fülöp
Eszenciák-különlegességek gyára
PRÁG.
Megbízható ügynökök kerestetnek.

181. szám.

**Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat
gyártmányainak
ÁRJEGYZÉKE.**

Az 1887. április hó 18-kán Budapesten
tartott általános magyar melom-gyűlésen
megállapított a 1887. június 1-én életbe
lépett eladási, fizetési és szállítási módo-
zatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Itt helyben, kötelezettség nélkül.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt.

A. Asztali dara nagyszemű . . .	100 kűb
B. Szinte " aprószemű . . .	14.60
0. Király liszt . . .	14.—
1. Lángliszt kivonat . . .	13.20
2. Elsőrendű zsemlye liszt . . .	12.40
3. Zsemlye liszt . . .	12.—
4. Elsőrendű kenyér liszt . . .	11.60
5. Közép kenyér liszt . . .	11.20
6. Kenyér liszt . . .	10.20
7. Barna kenyérliszt zsákkal á 70 klg.	8.20
8. Takarmány liszt . . .	6.40
11. Finom korpa zsákkal á 50 klg.	4.40
12. " " zsáknélkül . . .	4.20
12. Durva " zsákkal " . . .	4.40
" " zsáknélkül " . . .	4.20
Csirke buza zsák nélkül . . .	4.—

Debreczen, 1893. december 7.

**Karácsonyi
ajándéktárgyak**
és
gyermek játékok
legjutányosabb árban
kaphatók:
Szent-Királyi Tivadar
műiparú raktárában.